

KAINA:

Metams 5 rb., pusmečiui 2 rb. 60 kap., 3 mėnesiams 1 rb. 30 kap., 1 mėnesiui 45 kap.

Skyrium numeris 5 kap.

M. II.

Lietuvių Balsas

Kovo 6 d. 1916 m.

Redakcijos ir Administracijos adresas: PETRAPILIS, Baskov per. № 29, Tel. 652-02.

Redakcijos sekretorius L. Noreika priima kasdien, be sekmadienių, nuo 12—2 val. dieną.

SKELBIMAI:

Petito eilė (4 skiltys) prieš tekstą 60 kap., po teksto 30 kap., Darbo ieškantiems: eilė 10 kap.

Giminių ieškantiems eilė po teksto 10 kap.

№ 19 (48)

Užsisakykite „Lietuvių Balsą“

šiems 1916 metams.

„Liet. Balsas“ eina 2 kartu per savaitę. Kaina: metams 5 rb.; pusmečiui 2 rb. 60 kap., 3 mėnesiams 1 rb. 30 kap., 1 mėnesiui 45 kap.

Saratove**„Lietuvių Balsui“**

prenumeratą ir skelbimus priima Lietuvių Komiteto narys sekretorius p. J. Dailidavičius.

5

Voroneže**„Lietuvių Balsui“**

prenumeratą ir skelbimus priima Komitete raštininkas p. J. Motuza. Мало-Дворянская 21.

5

Lietuvių spaustuvei

L. Dr. Centralinio Komiteto steigiamai Petrapilyje, reikalingi raidžių rinkėjai, mašinistas ir metrampažas.

Spaustuvė netrukus pradės darbą. Kreiptis šiuo adresu: Басковъ переулокъ, д. № 29, кв. 10. 203

Petrapilis, Kovo 6 d.

Jau visa savaitė, kaip pasibaigė lietuvių suvažiavimas, tik atbalsai įvairiais garsais tebeskamba ir dar ilgai ilgai skambės. Mes tuo suvažiavimu džiaugiamės, džiaugiamės jo paties darbais ir tikimės, kad nemažiau džiaugsimės ir paskiau tų darbų vaisiais. Bet kaip kad ir gražiausios simfonijos harmoningi garsai, atsidaužę netikusiam garsintojuje rezonatoriuje, susivelia ir paleidžia kakofonijos atbalsį, taip lygiai kad ir geriausi sumanymai, troškimai ir darbai, atsidaužę į vienmulį, svetimais šablonais apdangstyta, psichiką, susivelia joje ir virsta kažkokia parodija. Sakysim, kad ir L. Poželos atviras laiškas Centro Komitetui¹⁾ — juk tai ne kas kita, kaip tik netikusio rezonavimo garsas, atklydęs iš anų svetimų šablonų lapų, anų klasinės kovos principų, netikusiai sulipdytų. Kad L. Požela būtų už jų neužsislėpęs ir išdrįsęs pats pasirodyti suvažiavime, būtų pamatęs, kas kuo „dangstosi“; jo lopais suklodytų principai būtų, rasi, geriau susiglaudę, būtų tampa užtaupę plyšius, ir būtų mēm, rasi, išgirdę sutartinį skambėjimą vietoje principų traskėsio.

Pats jau L. Poželos atviro laiško adresas — Centro Komitetui — rodo, kokio jo blogo rezonatoriaus esama. Visi, kas tik suvažiavime dalyvavo, žinojo, kad vasario 23 d. lietuvių suvažiavimas buvo ne vieno tik Centro Komiteto užgaida — „tariamų vienybės žodžiais dangstyti savo, savininkų klasės reikalus“; kad jo sumanytojai buvo kaip tik ne Centro Ko-

miteto žmonės, bet iš kito sparno, tariamieji „liberalai“ arba ir L. Poželos „draugai“, tiksliai tokie, kuriems principai nebarška svetimais, ne iš mūsų gyvenimo pagautais, blogai sulipdytais obalsiais; kad suvažiavimą šaukė tam tikra Organizacinė Komisija, kurioje dalyvavo ir Centro Komitetas, nebijodamas vienybės bendrame darbe. Žinojo visa tai ir L. Požela, bent iš to pakvietimo, kurį jis buvo gavęs.

Panorėjęs pavaišinti kitus sugalvotų priekaištų kratiniu ir pasirinkęs ne visai tikrą adresą, L. Požela šaukia savo laiške: „Ir mane tamstos pakvietė į vasario 23 d. suvažiavimą. Tikiuosi, ne pripuolamai tai įvyko. Tamstos žinote save ir savo darbą, žinote ir mano pažiūras“. Taip, galime pasakyti, ir Centro Komitetas, ir Organizacinė Komisija, kuri kvietė suvažiavimą, žinojo ir žino savo darbus ir tamstos pažiūras. Kviesdami tamstą tikėjosi rasią ne stabą, klasių kovų principais ir formulomis apkabinėta, bet gyvą žmogų, žmogų, kuriam kaip tik, rodos, ir tie principai turėtų liepti rūpintis anais „tūkstančiais darbininkų ir ūkininkų“, kuriuos stengiasi, kiek galėdamas, rūpinti Centro Komitetas. Jei L. Požela mato, kad Komitetas netinkamai tai daro, ypač jei dar tyčia, tik tvirtindamas savo pozicijas, tai reikėjo kaip tik ateiti į suvažiavimą ir išrodyti tai faktais.

Iš tolo, iš užtvorio lengviau sukturti: „Atsiminkite Vilniaus dienas. Aš neminėsiu jų pradžios, kuri pilna visoko, tik ne tiesos ir teisybės. Imu tolesnį jų momentą, kada jau pradėjote tartis „bendram darbu“. Kiek teisingi buvo mano politikos draugai, kurie ėjo tartis su tamstomis, aš nekalbėsiu čia. Tiksliai pastebėsiu, kad nuėję jie užmiršo savo principus — ir klesį kovą ir klesinį tautų solidarumą... Aš klausiu, o tamstos ar daug tada parodėte noro bendrai dirbti? Nė mažiausio“. Iš viso atviro laiško tikrai sunku suprasti, kas „šiuo tarpu“ L. Poželai „svarbu“. Aišku tik, kad ne tų „tūkstančių darbininkų ūkininkų“ reikalai, nes jeigu jam tai rūpėtų, jis nestovėtų pasitraukęs kur į pašalį, bet eitų jų ieškoti „išblaškytų po nežinomus Rusijos kaimus“ ir telktų dar ir kitus, bent pačius ištikimusius savo draugus; eitų mažinti vargą tų, kurie neteko tėvynės, pastogės ir duonos kąsnio, organizuotų juos, „kad jie eitų darbo ir pašalpos keliu“. Jeigu Centro Komitetui „lietuvių klerikalinės buržuazijos reikėjams“ iš tiesų taip „baisu tų tūkstančių darbininkų ir ūkininkų, ypač kada jie veiklūs ir organizuoti“, kaip vaizdina L. Požela, tai jis, L. Požela, būtų didžiausias nusikaltėlis savo principams — klasių kovai. Nes juk jis turėtų eiti į tas minias, organizuoti jas, o ne šalinties jų. Juk taip lengva, rodos, būtų nuvesti tų nekenčiamųjų „buržuazų“ viešpatavimą, ypač kad jie taip viso to bijo.

Iš viso laiško tono matyti, jog ir pats Požela supranta tą keblumą. Jis ir stengiasi tą nuogumą pridengti skambiais žodžiais — tikroji demokratija, organizuoti tūkstančiai, klasių kova. — Jo lūpomis kalba ne gyvenimo žmogus, bet pagautas iš principų sferos, kurs nemato kad tie „tūkstančiai“, kurių vardu jis taip mėgsta kalbėti, kaip Puriškevičius arba Markovas milijonų, yra ne jo, bet daugiausia taip jo nekenčiamųjų. Tie tūkstančiai turi geresnes akis ir patys, pirštu nebakstomi, mato, kurie yra tikrieji demokratai, kurie ne skambiais žodžiais, bet darbu yra parodę, kad jiems tikrai rūpi vargo ir darbo žmonių reikalai.

Tiesa, kas tat yra L. Poželai — netekti tėvynės, atsidurti tarp svetimų! Jei jis mato, kad kitiems rūpi ta tėvynė, kad rūpi gražinti jai jos žmonės, rūpi, kad išblaškytieji „po nežinomus sodžius“ netik badu nemirtų ir šalčio nekęstų, bet ir neužmirštų savo krašto, savo kalbos, savo tikybos ir doros, kad nepaskęstų svetimosiose jūrose; jei jis mato, kad tie žmonės kviečia visus į darbą, — visa tat jam — tik „šovinizmo kvaitulys, senųjų pozicijų tvirtinimas“. Reikia tik džiaugties, kad mūsų tarpe nedaug dar tokių yra kaip jis, jei neskaitysime Amerikos „kovininkų“, kuriems visi, kas tik ne jų krypsnio, yra visai visai svetimi, kad ir tie patys lietuviai tautiečiai, — tiek svetimi, jog jiems ir „Bulota — vis viena kaip turkų sultonas“.

Ką reikšia laiške paminėtoji „aibė nereikalingų žmonių, kurie pas tamstas (Centro Komitete — Redak. pastaba) įsitaisė ir savo draugus aprūpino?“ Jei tat Komiteto tarnautojai, bendradarbiai, igaliotiniai, tai tik L. Poželai gali atrodyti, kad jie nereikalingi. Gi iš tikrųjų reikalingi yra ne tik jie, bet dar daug daugiau reikalingas būtų ir pats Požela, jei tik jam tikrai būtų noro pasidaruoti aniams tūkstančiams. Mums lietuviams kaip tik labai labai trūksta visuomenės darbininkų. Neužtenkant savųjų, tenka kviesties ir svetimų. Jau dabar Komitete rasime ir žydą, ir latvį, ir igaunį besidarbuojant. Ir pats Požela jau darbavosi Komiteto Dvasios Reikalų Sekcijos pakviestas, padėdamas nustatyti lietuvių rašybą. Šis vienas faktelis aiškiai rodo, jog bendras darbas yra ne tuščias žodis, ne „savo eilių traukimas į krūvą“, jog yra tokių darbo sričių, kur galima susitikti ir darbuotis bendrai kiti kitam nekliudant. Jei kiti kokie yra tie „nereikalingieji žmonės“, tai mes jų nežinome. Del aiškumo būtų geriau, kad L. Požela juos nurodytų.

Ta proga jis prikiša ir biurokratų tvarką. Į tai galima tik tiek pasakyti, jog ir biurokratuose yra daug ko, ko mums lietuviams reiktų gerai pasimokyti formos, į kurią mes taip esame neįpratę, atmetus tik biurokratizmo turinį, kurio netrūksta laiško autoriui.

L. Požela, liedsdamas pirmuosius Centro Komiteto žingsnius Vilniuje, neranda juose nei teisybės, nei tiesos. Ir tikrai — sunkus tai uždavinys, ne visiems įkandamas. Apie pirmuosius Lietuvių Komiteto momentus, apie tarybas del vienybės, jau buvo daug prirašyta. Vieniems rodo, kad jų tiesa, kitiems — kad jų sprendimai apie tiesą gali tik tas, kurio anie atsitikimai nekliudo, žmogus tre-

tysis, bešeliškas. Laiško autoriui kaip tik tos privalybės trūksta.

L. Požela, baigdamas laišką, sako: „Ir kuomet savo klesos tikslus tamstos norite primesti demokratijai ir jos vardu kalbėti už jos akių, aš sakau — šalin svetimvardžius“. Galima paklausti, iš ko jis yra paėmęs demokratijos monopoliją. Kalbėti demokratijos vardu nieks dar niekam nėra uždraudęs, kas tik jaučiasi ir nusi-mano esąs demokratas. Kurie tuo vardu kalbėjo suvažiavime, kurie tuo vardu didžiudamies eina į minias ieškoti anų „tūkstančių, tie ar nebus didesni demokratai, kaip pats L. Požela. Tai, kad jis „nesitikėjęs rasti suvažiavime savo žodžiams liuosos tribūnos“, jo nepateisina. Buvo suvažiavime ir jo politikos draugų, tik nepaskendusiu svetimuose šablonuose, kurie pasakė savo žodį drąsiai ir atvirai, ir jiems nieks burnos nečiaupė.

VALSTYBĖS DŪMA.

Vasario 27 d. posėdis.

Šiandien V. Dumoje kažin kas nepaprasta. Jau rytą, iėjęs, matai pilną žmonių ir visus atstovus. Ministerių suole besėdįs vidaus reikalų ministeris Chvostovas, aplink jį ministerijos departamentų atstovai. Atsiminė, kad posėdis skiriamas vidaus reikalų ministerijos samatai svarstyti, suprantanti, kodel čia taip nepaprasta. Atstovų prisirašė kalbėti 30. Laukiama karštų kalbų.

Visi susiinteresavę, ką kalbėsias vidaus reikalų ministeris. Bet ministerio elgimasis tikra mįslė. Jis atsidėjęs klausosi kalbėtojų, kartkartėmis nepaprastai šypsosi, bet kalbėti neina. Atstovai nustebe. Adžemovas net tyčia, kalbėdamas, kreipėsi į jį, bet šis tik išsitiesęs savo vietoje klausėsi. Spėja, kad ministerio padėjimas vyriausybėje neaiškus esąs.

Pirmutinis neilgai kalba biudžeto komisijos pranešėjas Firsovas. Jis išdėsto komisijos pranešimą ir sako, kad dažnas ministerių mainymas turėjęs atsiliepti ministerijos veikime. Paskui dar pakliudo lenkų klausimą: reikią greičiau sulygtinti lenkų teisės su kitų Rusų gyventojų teisėmis.

Firsovui grįžus savo vieton, visi sužiuro į vidaus reikalų ministerį. Dabar jo eilė kalbėti: taip paprotis reikalauja. Bet jis nė krust.

S. S i d l a u s k i s sako, turįs pasakyti kelias tiesas. Pirmoji tiesa — vienybė. Tai suprantą visi, tik vyriausybė nesuprantanti. Tiesa, ji sakanti: „Vienybė reikalinga, eikite su mumis, dirbkime drauge“, tik tą vienybę kitaip matanti. „Dirbkite, ką sakysiu“ tai — vyriausybės vienybė. Vyriausybei visada rodo, kad tvirta valdžia esanti tik ta, kuri einanti prieš visuomenę, nes eiti su visuomene esąs silpnumo ženklas. Vyriausybė, taip vienybę suprasdama, padariusi tai, kad ją nepasitikinti visuomenė, net priešinga jai esanti. Antroji tiesa — organizacija geresnė už neorganizaciją. Šią tiesą irgi visi suprantą, tik išskyrus vyriausybę. Ir pačioje vyriausybėje nėra organizacijos: įvairios valdybos viena su kita „nesutinkančios“ — ir gražiausias darbas einąs niekais. Esanti įsigalėjusi nuomonė, kad nieko negalima esą daryti, nes

¹⁾ Žiūr. „Naujoji Lietuva“ № 10.

vis tiek nieko nepadarysias ir visa kažkaip savaime pasidarysias. Trečioji tiesa — valdyti nėra matyti šios dienos reikalai, bet yra regėti ir, kas bus rytoj. Tikslai tada visi darbai turėsias prasmės ir reikšmės. Tuo tarpu vyriausybės politika tik žiurinti, kad vyriausybės agentai daugiau teisių turėtų, visiškai nesirūpindama tuo, kas iš to išeisias.

Kalba A. Savenka. Užuoť visomis pajėgomis kovojusi su tikruoju priešininku, vyriausybė radusi kitą priešininką, vidurinį, ir pradėjusi su juo kovoti. Apsidengusi krašto patrijotizmu, ji sumanusi sustiprinti savo senąsias pozicijas ir pagriebti naujų ir apskelbusi kovą visai Rusų visuomenei. Dar Stolipinas, paskui Kokovcovas, abudu siūliusiu Dūmai sudaryti didžiūmą ir išdirbti programą. Dabar karas privertęs sudaryti didžiūmą. Vyriausybė betgi sutikusi ją nemaloniam ir pikta ir jos gerus patarimus išvadinti revoliuciniais. Dar 1915 m. sausio 25 d. vidaus reikalų ministeris Maklakovas pasakęs: „Laimėjimas, tai — tokia brangenybė, del kurios verta nuo kaiko atsisakyti“. Deja, tai buvę tik žodžiai. Kai tie patys ponai pamatę, kad jau atėjęs metas nuo šio to atsisakyti bei nusileisti, iš tamsių rusų politikos kampų pasigirdę šaukimai taikinties su Vokija. (Ar ne tamsta tik? — klausia iš savo vietos Markovas 2-sis). 1914 m. baigiantis, — atsako jį tai Savenka, — laikraščių pranešimu, ponai Ščeglovitovas ir Maklakovas, su švietimo ministerio pareigų pildytju baronu Taube, padavusiu augštajai diduomenei raštą, kad reikalinga esą taikinties su Vokija. Savenka sakosi turįs kiek vėliau rašytą raštą, kur tiesiog esą pasakyta: „Geriau pralaimėti, ne kaip namie nusileisti“.

Po Savenkos kalbėjo dar keli atstovai. Jų tarpe Markovas 2-sis. Jis gynė vyriausybės politiką.

Del Voronežo pedagogų nutarimų.

Berods, nė vienas visuomenės klausimas nėra tiek svarbus, kaip mūsų liaudies švietimas; todėl, žinoma, nemažos visuomenės reikšmės yra Voronežo pedagogų nutarimai, pirmučiausi ir konkretingiausi šiuo karo metu gimę sumanymai, kurių sumanytojai, be abejo, stengsis įvykinti juos ir gyvenime. Todėl, tikiuosi, nebus nereikalinga ir mano praktika, ir mano pastabų žiupsnelis delei minėtų nutarimų taikinimo pačiame mūsų gyvenime. Nemanau, jog mano rašinėlyje yra sutrauktos krūvon vien tik šiam dalykui tinkamos tiesos; betgi tikiuosi, jog, kaip ir kiekvienas straipsnis, mano rašinėlis padės dar tobuliau ir aiškiau nustatyti pedagogijos praktiką, taikinant sumanymų principus prie mūsų liaudies gyvenimo. Patogumo delei svarstysiu nutarimus ta tvarka, kurios laikomasi „Liet. Bals.“ № 8 ir 9 įdėame straipsnyje.

„Pradedamoji mokykla“ — rašoma — turi padėti visašališko mokinių auklėjimo pagrindą... Tam tikslui prieiti mokykla lavina vaikų protą, valią, vaidintuvę, žadina jų domę... auklėja etikos ar aistetikos jausmus, dėdama į savo programą dainas, žaislus, pašymą“ ir t. t.

Tam nutarimui įvykinti turėsime parūpinti dainų, žaislų bei piešimo su rankų darbais mokytojų. Ir jiems pagaminti skaitliaus padidini-mo privalome tuoj steigti lietuvių piešimo kursus. Panašius kursus steigti ir juose mokyti turi teisės p. A. Jaroševičius (taikomosios dailės dailininkus). Apsunkinti liaudies mokytojus piešimo mokimu negeistina būtų, nes ir nežinia, pagalau, kiek jų turėtų tam reikalingo gabumo.

Dar, Voronežo pedagogų nuomone, ta pati pradedamoji mokykla turėtų neapleisti suaugusių, todėl norima, kad pradedamųjų mokyklų durys nemokomu metu būtų kuoplačiau-

siai atidaromos įvairioms pamokoms ir paskaitoms. Tokiu būdu mokyklos turėtų atstoti kaip ir liaudies universitetą. O čia, žinoma, nemaža domės reikėtų kaupti į pedagogikos auklėjimo principų paskleidimą liaudyje. Nes veltui mokykla stengtųsi vaikų auklėjime geriausius pamatus dėti, jei tėvai neįstengtų sumaningai tam darbui padėti.

Toliau minimos augštesnio laipsnio pradedamosios mokyklos su amatų mokymu. Jos visu pirm turėtų teikti teorijos ir praktikos žinių apie ūkį ir apie tai, kas gali būti ūkiui naudinga. Ūkis — mūsų liaudies gerovės pamatas ir drauge žymus tautos pagrindas — privalo visuomet stovėti mūsų darbo uždavinių priekyje. Tad būtina bus reikalingas ūkio laikraštis, ar periodiniai leidžiamas ūkio knygnas, kuris teiktų ūkiui atnaujinti bei pagerinti reikalingų žinių.

Neliesdamas kitų klausimų, turiu dar pažymėti, jog drauge su mokyklų reforma bus geistina ir reikalinga mokytojų ruošimo reforma. O tame dalyke reiktų pasirūpinti duoti pradedamųjų žemųjų mokyklų mokytojui žinių apie ūkio vedimą ir apie tobuliusius pedagogikos principus, nekalbant jau apie bendro išsilavinimo padidinimą. Bet kad per daug neapsunkinus pačių mokytojų įvairiais darbais ir nepakenkus tokiu būdu pačiam darbui, reiktų, tikrai, kiekvienai mokyklai ne vienas du mokytoju su vienu išsilavinimu, bet: 1) rašto: skaitymo, rašymo, skaitmenavimo ir t. t. mokytojas, 2) tikėjimo mokytojas, 3) dainų žaislų, piešimo bei rankų darbų mokytojas, 4) žemės ūkio ir jam naudingų mokslų mokytojas. Taip pat kiekvienai mokyklai turėtų būti didesnis ar mažesnis žemės plotas ir lėšų įvairiems ūkio, sodininkavimo, daržininkavimo, pienininkavimo, bitininkavimo ir t. t. bandymams daryti. Kiekviena mokykla turėtų būti pavyzdingo ūkio vedimo židinys, kurio žiniomis ir pavyzdžiu naudotųsi kuoplausiai mūsų liaudis.

Abelnai mūsų liaudies švietimas visados ir visuomet turi eiti drauge su ūkiui naudingų žinių teikimu. Mes — žemės dirbėjų tauta. Todėl, jei atprasime nuo žemės ūkio gerinimo ir nepajėgsime su kitais, geresniais ūkininkais, konkuruoti, mūsų žemė pakliūs į svetimas rankas. O kažin, ar tat geistina mums, ypač po karo, kada ir del neturto nevienas ūkininkas rasintais gaus kam kitam savo žemę užleisti.

Vyt. Bičiūnas.

Zinios.

Petrapolis.

Val. Dūmos pirmininkas pranešė tam tikros karo tarybos pirmininkui prekybos ir pramonės ministeriui kun. V. Šachovskojui, kad tarybon išrinktas Valstybės Dūmos atstovas K. Bardižas, vieton atsiskausiojo I. Titovo.

Suchomlinovą šaukia tieson. Vyriausioji komisija, kuriai buvo pavesta ištirti priežastys, del kurių kariuomenei nebuvo laiku pristatyta šovinių ir kitų jai reikalingų daiktų, išnagrinėjo visus nurodymus ir rado, kad kaltas buvęs buvusysis karo reikalų ministeris gener. Suchomlinovas. Iš viso to, ką parodė tas pirmasis tardymas, Komisija pamatė, jog visa byla, jei sutiks Caras, reikia atiduoti peržiūrėti pirmajam Valstybės Tarybos departamentui, kad jis pašauktų Suchomlinovą tieson. Caras, išklauses to dalyko pranešimą, parašė — „sutinku“.

Svetur.

Lozana. Iš turkų ateina žinių apie sunkų šalies padėjimą. Vokiečiai reikalauja stiprinti rusų fronto kariuomenę. Vyriausiasis turkų štabas atsakė, negalįs siųsti visos ten kariuomenės, kadangi ji esanti reikalinga Turkų Europoje, ypač Konstantinopolio apylinkėje.

Paryžius. Vokiečių nardomosios laivės gavusios įsakymą šaudyti neutralius laivus.

Iš Berlyno laikraščiai praneša, jog delei karo reikėję sutrumpinti mokslo metai 148 vidurinėse vokiečių mokyklose. Taip-pat trūksta vidurinėms mokykloms mokytojų, del to reikėję kvieisti mokytojais 411 moterų ir 496 žmonės, neišdavę tam tikro edzame-no. Iš 15.000 vokiečių mokytojų 7000 pašaukti kariuomenėn ir jų 1.000 jau esanti užmušta.

Kopenhaga. Dabar vokiečiams trūksta bulbių. Berlyne paskutinėmis dienomis daugelis kėpyklų laikinai užsidarę, nagalėdamos gauti bulbių, reikalingų maišyti į duoną. Daugelyje vietų pas kėpyklas stovinčios ilgos eilės pirkėjų, kaip ir priešviesto krautuvų. Taip-pat trūksta cukraus. Laikraščiai pataria įvesti korčiukes cukrui ir leisti pardavinėti sachariną.

Pirmuosiuose Saksonų rūmuose vyriausybės maisto pristatomąją politiką smarkiai kritikavę. Leipzigo, Drezdeno ir k. m. burmistrai pranešė, kad dabartiniai bulbių pristatymo priemoniai toli nepasiekia savo tikslo.

Austrų „Zeit“o laikraštis rašo, kad Austruose greitai laiku busią išleista geležiniai pinigai.

Austrams trūksta maisto. Iš Vienos ir Budapešto austrų laikraščiai praneša, kad paskutinėmis dienomis sunku buvę pristatyti gyventojams maisto, ypač esąs jauti-mas trūkumas duonos, bulbių, cukraus ir kavos. Vyriausybė visai rūpinantis, kad tik netrukutų gyventojams maisto. Bulbių ir iš dalies duonos stinganti Viena ir visos pietų vakarų kraštas lig Adrijatikos jurių. Vyriausybė įsakiusi vežti bulbių iš Čekų, Moravų, Galicijos ir austrų užimtosios Rusų dalies. Smarkiai busią baudžiami, kurie pirkdami nepa-rodysią kortelių: reikėsia užmokėti 2.000 kronų pabaudos ar 5 mėnesiai atšėdėti kalėjime. Budapešte duonos kaina kilanti ne dienomis, bet valandomis.

Bulgaruose. Bulgari rengiasi pakeisti senąjį (Julijaus) kalendorių naujuoju (Grigaliaus). Tuo tikslu vyriausybė jau įnešusi parlamentan ir tam tikro įstatymo sumanymą. Tikimasi, sumanymas busias priimtas.

Bucharestas. Rumunų atstovas Kuza, atsakinėdamas vyriausybei, tarp kita ko pasakė, kad Austrų ir Vokios politika jau senai esanti reiškiamą žodžiais: „Drang nach Osten“ (Į rytus). Ši politika sukėlus vokiečiuose norą suvienyti centralinę Europą ir paimti savo globon. Tatai ir buvusi karo priežastis. Atstovo nuomone, ši politika labai esanti pavojinga Rumunams. Tas pavojus tik tada tapraeisias, kai karą laimėsia sąjungininkai.

Įvairios.

Uždaryta Austrų Rumunų siena. Nuo vasario 26 d. Austrų siena esanti uždaryta ir susižinoti su Rumunais gelžkelio nebegalima esą. Nuo tos dienos iš austrų nebeatėina nei telegramos, nei privatinė korespondencija.

Spėja, kad austruose esanti tvarkoma kariuomenė.

Kun. Maliausio kelionė.

Kun. d-ras Maliauskis, rinkdamas pinigų aukas, jau apvažiavo daugelį lietuvių kolonijų. Kiek galima spėlioti iš rinkliavų eigės, galų-gale įstengs jis surinkti nemažiau kaip 50 tūkstančių rublių. Baigęs lankyti visas tautiečių kolonijas, rinkėjas ketina apsi-gventi, iki karo galo, Forest City, pas š. Antano liet. parapijos kleboną.

Visus kun. Maliauskui skiriamus laiškus galima siuntinėti šiuo antrašu: Rectory of St. Anthony's Lithuanian rom. cath. Church. Forest City, Pa. U. S. A.

Č—ys.

Korespondencijos.

VORONEŽAS.

Tatjanos Komiteto bendrabutis. Lietuvių bendrabutyje buvo iš viso 15, dabar beliko 12. Kairie turėjo išsikelti iš jo del nesutikimų su priveizdetoja. Priveizdetoja, surusėjusi lenkė, iš pat pradžios pradėjo nekėsti lietuvių ir priešintis, kad jie stotų bendrabutin. (Gaila, kad buvo priežasčių, kurios spyrė ieškoti prieglaudos bendrabutyje). Ji tebekovoja ir dabar ir visai lietuvių persekioja. Jei prašo kurio reikalingo daikto lenkas ar rusas, tai tuojau duoda, bet jei lietuvis, tai palauk, broleli.

Reikia pasakyti, kad čia lenkai apskritai daug bloga daro lietuviams. Pavyzdžiui, vienas lenkas davė vienam mokiniui du rublių, kad tik nestotų Yčo gimnazijon, kurios jie nenkenčia ir kiek galėdami niekina.

J. Dagilis.

IS PETRAPILIO DRAUGIJŲ.

Paskaita.

Zitininkų draugijos rūpesčiu sekmdienų vasario 28 d. buvo vieša kun. prof. Reklaičio paskaita Teniševos mokykloje (Mochovaja 33). Tai pirmoji iš trijų žadėtų paskaitų apie Rymą. — Įžangoje prelegentas pažymėjo, kaip Rymas nuolatos ir ypatingai mūsų laikais nenustoja viliojęs domę nesuskaitomų žmonių būrių — visų tautų, ir tai gal labiausiai, neg koks nors kitas miestas. To apsireiškimo priežasties nerasin miesto didume bei gražume, dar mažiaus jo politikos svarbume. Tikrai Rymas įdomus — nepalyginamais istoriniais paminklais, jau tai klasiinių laikų, jau tai senovės krikščionybės. Antra irgi didžiai svarbi įdomumo priežastis — tai Rymo popiežiai, amžinai gyvas viso pasaulio krikščionijos simbolis.

Pirmoj prelekcijoj žiūrėjome senovinio, klasinio Rymo paminklus. Pro mūsų akis praėjo monumentalus vieškelis Via Appia su apstojusiais jį šalimis garsųjų rymiečių kapais ir niuksančiu toliaus istorinli vanden-traukiu. Paskui pro kelerius trūmfinius vartus žengėme į klasinio Rymo centrą — Forum Romanum — su jo šventyklomis, kapitolium, senatu, su garsiomis grečium termomis (pirtimis). Aplankėme dar palatiną ir Koliziejų, praslinkome pro katakumbas... Prelegentas, rodosi, bus gero-kai prisiskaitęs apie Rymą. Tik dar įdomesnis atrodo jo pasakojimas del to, kad jame spindi gyvi įspūdžiai, kuriuos prelegentui teko pajusti, bebūnant Ryme gana ilgą laiką. Prie to pridėjime dar puikiausią vaidinamųjų paveikslų rinkinį, kuriais tuo pradėm išuostavo savo žodžius. Ne-nuostabu, kad visi susirinkusieji klausė didžiausiu domumu ir kad ne tik bemoksliai, bet ir inteligentai klausytojai buvo labai patenkinti.

Kiti dvi prelekcijos (maž daug kas dvi savaiti) bus apie krikščionybės paminklus ir apie Vatikano ypatybes.

Paskaitų taisytojams vertėtų pasirūpinti rasti didesnę salę, kadangi dabartinėje negalėjo sutilpti visi norėjusieji pasiklausyti gražios paskaitos.

Prof. B. Čėsnyš.

Veiverių mokytojų seminarija.

Rūpinkimės jai kandidatais.

Mokslo metai jau nusviro į antrąjį pusmetį. Metas pagalvoti apie kandidatus į visas mokyklas kitiems metams. Bet ypatingai noriu priminti visuomenei apie Veiverių mokytojų Seminariją. Ji kol kas prisiglaudė Soročincuose, Polt. gub. Čia pabėgėlių nėra, taigi kandidatų reikia tikėtis iš kitų kraštų. Jeigu išblaškyti lietuvių kandidatus neprisiųs, tada seminarijos veidas atsimaitys. O juk tai vienatinė lietuvių seminarija vyriausybės laikoma. Kad tai neatsitiktų

metas jau ruošti jai kandidatus. Juo labiau, kad iš kandidatų į seminariją reikalaujama daug daugiau, negu reikalauja gimnazija. Vaikiniai, baigę dviklases vyriausybės mokyklas, norėdami patekti į Seminariją, turėdavo dar gerai pasiruoti. Dabar užteks bent gerai mokėti dviklasę mokyklų kursas. Ar užtenkamai atsiras tokių kandidatų?

Šiais metais seminarija turėjo 52 mokinių; iš jų trys sausio pabaigoje baigė mokslą ir įstojo į karo mokyklas. Baigs šiemet dar 7. Kitiems metams beliks 42, iš kurių 30 lietuvių. Seminarija gauna 9,000 rb. mokinių laikymui (stipendijoms). Iš tų pinigų, kad ir vargingai, galima išlaikyti 60 mokinių, taigi kitiems metams vietų būtų 18 kandidatų. Gi lietuviams labai svarbu turėti savo mokytojų. Ką čia padarius? Man rodosi, kad ir šitame reikale galėtų padėti vien C. L. Komitetas n. d. k. š. Jis per savo atstovus galėtų surasti tinkamų kandidatų ir paduoti jiems ranką, kad pajiegtų prisiruošti. Negana to, kitais metais gal pajiegtų Komitetas iš savęs duoti stipendijas 15—20 vaikinių. Tada Seminarija galėtų turėti visą pirmąjį kursą.

Kun. P. Andziulis.

Iš Lietuvos.

Kauno komendantas išleido tokią įsakymą: „Privatinių žmonių turtas: metalai (žalvaris, varis, bronzos, nikelis), dviračiai bei automobiliai, aliečiai, žibalai, visokios rūšies spiraitės ir stipriji gėrai, odos, kailiai, medvilnė (bovelna), kur daugiau yra valgomieji daiktai ir pašaras, taip pat cigai ir popieriniai yra sekvestruojamas (atimamas) ir visa tat parduvinėti uždrausta. Kas jų turi, privalo pristatyti į komendantūrą jų sąrašus ne vėliau, kaip per keturias dienas, paskelbus šį įsakymą“.

Nuo š. m. sausio 15 d. laikraštis „Dabartis“, kuris iki šiolei ėjo iš Tilžės, išsikėlė Didžiojo Lietuvos ir dabar jau eina iš Kauno. Atsakomojo redaktoriaus rašosi d-ras Steputaitis. Naujas „Dabarties“ adresas toks: Kaunas, Naujoji, g-vė № 12.

Vokiečių laikraštis „Berliner Tageblatt“ rašo, kad Vokiečių vyriausybė išsiuntusi Kaunan vieną parlamento (reichstago) narį lietuvių lietuvių laikraščiu vesti. Jei tai kalbama apie d-rą Steputaitį, tai galima spręsti, kad „Dabartis“ bus virtusi Vokiečių vyriausybės oficioju.

Iš Amerikos.

(„Lietuva“ № 7).

Bulota—vis viena, kaip turkų sultonas.

Kodėl mūsų socialistai nenori išvien darbuotis su kitais lietuviams, apie tai paaiškina Socialistų Sąjungos organas „Kova“, rašydama apie tai, ar socialistams priguli Bulota, kuris, kaip girdėti, keliauja į Ameriką. Šisai socialistų organas įdomiai aiškina, kaip socialistai privalo žiūrėti į lietuvių veikėjus. „Sąjunga—rašo „Kova“,—kaipo socialistų partijos dalis, gali turėti tiesioginius ryšius tikrai su žmonėmis, kurie atstovautų socialistų pripažintoms tarptautinėms organizacijoms. Visi kiti žmonės, ar tai iš Lietuvos, ar iš kur kitur, Socialistų Tarptautinei Sąjungai nėra nė kiek artimesni, kaip sakysime, turkų sultonas. Gi Sąjunga yra socialistų Tarptautinės dalis. Todel Lietuvių Socialistų Sąjunga negali vesti jokių tarybų nei su Bulota, nei su „Tautos Tarybomis“, nei su jokiais fondais“.

„Kova“ bent nepolitikoja, kaip daro kiti lietuvių socialistų laikraščiai, kurie laikas nuo laiko net tautumo skraiste prisidengia. Ji režia tiesiog į akis: „Socialistams tik socialistai rapi, o visi kiti žmonės—vis viena, ar jie būtų lietuviai, ar turkų sultonas.“

Taigi „Kovai“ reikia duoti kredito, bent už jos drąsumą, o už „gerą šir-

dį“ lai atmoka šie mūsų dainiaus žodžiai:

„O tu, kurs lietuviu vardą nešioji,
Bet dvasią užpustum jaunos Lietuvos,
Lai ir tave ateitis tolimoji
Mini—kaip išgamą mūsų tautos“.

Iš Lenkų.

„Dziennik'e Poznanski'ame“ išspauzdinta „Komiteto pagalbai teikti Lenkijoje“ apyskaita. Joje aprašyta, kaip ir kas buvo dirbama, kiek pinigų išleista.

Iš pirmiau (lig 1915 met. liepos mėn.) paskelbtų Komiteto apyskaitų matyti, kad vyriausias jo uždavinys buvo—papenėti išalkusias minias vokiečių užimtoje vietose. Komitetas turi įsteigęs nemokamų arba pigių žmonių valgyklų. Lig 1915 m. liepos 1 d. Komitetas išleido 479.530 markių.

Po liepos 1 d. Komiteto darbai dar daugiau išsiplėtė. Iš visur girdėti šauksmas padėti: iš Plocko, Lomžos, iš Varšuvos, Gardino, Vilniaus, Kauno. Mes šelpiame visus, kame tik matome reikala, naudodamiesi lėšomis, gautomis daugiausia iš Šveicarijos Komiteto. Komitetas, matydamas pavargėlius, rūpinosi visur turėti savo žmonių, kurie eitų šelpdami ir tiesdami pagalbos ranką netol kovos laukų. Komitetas turi įsteigęs daug vaikų prieglaudų (sakysim, Lodzėje yra 12 priegl. po 175 vaik. kiekvienoje). Nuo 1915 m. liepos 1 d. lig 1916 m. sausio 1 d. Komitetas išleido 611.824 markes ir 145.845 rub.

Iš Lietuvos miestų, kuriuos šelpė Komitetas, jo apyskaitoje paminėti tik šie:

Suvalkai—3000 mark.

Seinai—10.000—6500 mark.

Vilkaviškis, Kibartai—1000 mark.

Daugiau Lietuvos miestų nepaminėta.

Tas pats „Dz. Pozn.“ atsispausdino iš „Lietuvių Balso“, korespondenciją iš Vladivostoko ir iš Smolensko.

Vienoje (Austrijos sostinėje) leidžiamame lenkų laikraštyje „Kurjer Polski“ parašyta, kad Vienoje esąs įsteigas „Komitet Ochrony ziemi Polskiej“ (Komitetas Lenkų žemei Ginti). Jo uždavinys—saugoti, kad Lenkų žemė nepatektų į svetimais rankas. Jam turį rūpėti teikti pagalbos mažiems ir dideliems ūkiams. Išskėlė obalsį, kad reikia patiems savimi rūpintis, Komitetas, besiruošdamas į darbą, stengsis surasti tikrų nuolatų gaunamų lėšų.

„Glos Narodu“ rašo apie Čankovą. Miestas nukentėjęs nedaug. Fabrikos ir dirbtuvės uždarytos. Prekybos nėra. Yra 2 komitetai, vienas „Maitin. Kom. išdavęs 240.000 pietų ir per vieną mėnesį išleidęs 42.000 r. Septyniose gimnazijose eina mokslas grynai lenkų dvasia. Labai vykusiai taisoma bažnyčia. Aleksandro II paminklas priešais vienuoliną tebestovis sverkas.

„Kurjer Warszawski“ rašo, kad Liublino mieste esanti įsteigta žydų gimnazija. Visų dalykų esą mokoma žydiškai, išskyrus tik vokiečių ir lenkų kalbi.

Vienos „Fremdenblatt“ rašo apie „Ukrainų Tautos Tarybą“. Šių metų sausio 5 d. Taryba priėmusi tam tikrą rezoliuciją, kurioje išreikštos Ukrainų tautos norai. Esą politikai, maža patys tezinodami, skelbia nuomonę, kad etnografinės ir istorinės Ukrainų Žemės (Galicija ir Bukovina) turinčios būti atskirtos nuo Austrijos ir prikerptos prie to valstybės organizmo, kurį sudarysianti Lenkų Karalija. Ukrainų Tautos Taryba be galo stebisi taip neregėtu tokių politikų siaurumu, politikų, kurie užmiršta tikruosius pačios ukrainų tautos norus—aspiracijas. O tos aspiracijos tokios: ukrainai pasilieka ištikimi Austrių valstybei. Taryba tvirtina, kad ukrainai, sutikdami su austrių pama-

tiniais dėsniais, rūpinasi sustiprinti savo ukrainų kraštus ir įgyti savistovybę lygiai su kitomis mažomis tautomis. To turį neužmiršti diplomatai, liesdami tokiuos klausymus.

J. S.

Karas.

Rusų vakarų fronte. Fridrichštato apylinkėje pasirodė vokiečių aeroplanas. bet pradėjus smarkiai jį šaudyt turėjo greitai skristi atgal.

Pas Daleno salą buvo smarkių artilerijos šaudymų.

Ties Dvinsku Alukstos ir Panevėžio gelžkelio rajonuose priešininkas mėtė rankinių granatų.

Kaukazo fronte. Rusai, vydami turkus, paėmė nelaisvėn 19 aficerių ir daugiau ne 250 kareivių. Be to, paimtas vieno pulko ženklas.

Vakarų fronte. Vakarų fronte vokiečiai vėl pradėjo atkakliai puliti savo priešininkus.

Belguose prancūzai smarkiai šaudė priešininko tranšėjas Chetsas—Langemarko apylinkėje. Šampanėje į pietus nuo Sen—Suplo prancūzai puolė vokiečių apkasus. Buvo paimta viena tranšėja ir keli belaisviai. Į vakarus nuo Maso upės šaudymas pradėjo tilti, pėstininkai nedarė jokių puolimų. Ant dešiniojo Maso upės kranto buvo smarkių mūšių Vo—Damlo apylinkėje. Prancūzų įsikišusios priešakin kariuomenės dalys turėjo susikirtimų su priešininku ties Vo fortu.

Vėvrėje ties Maso augštumomis vokiečiai smarkiai šaudė kaimus. Prancūzų artilerija smarkiai šaudė visoje toje apylinkėje; į šiaurę nuo Freno buvo girdėti smarkus sprogimas.

Į rytus nuo Apremono girios prancūzai, ūmai užpuolę vokiečių tranšėją, pridirbo daug žalos ir paėmė belaisvių.

Vogezuose, į pietus nuo Tiuro, vokiečiai užpuolė prancūzus. Priešininkas buvo sustabdytas nespėjęs prisitarti prie tranšėjų.

Mušis ties Verdenu tebesitęsia. Atkaklia kova vokiečiai paėmė kelias tranšėjas ties Murtomo kalnu.

Vokiečių puolimai silpnėsi, negu praėjusiomis dienomis; jų artilerija neturi tiek pasisekimo, kiek tikėtasi. Prancūzai kontrataka atmetė atgal priešininką ir pridirbo daug žalos; paimtasias tranšėjas atsiėmė atgal. Murtomas taip pat atmuštas.

Vokiečiai su nepasitikejimu žiūri į mušius ties Verdenu. Oficijaliuose pranešimuose šį mušį vadina skerdynė. Vokiečiai per 20 dienų paėmė tik vieną fortą ir tai brangia kaina. Vadinasi, paimti visai tvirtumai jiems reikėtų 10 mėnesių.

Anglų fronte. Kovo 3 d. Praėjusią naktį anglai vykusiai puolė priešininkus.

Riuliucho ir Ipro apylinkėse buvo artilerijos mūšių.

Dažni aeroplanų laktystai ir mušiai. Priešininko puolimas buvo lengvai atmuštas.

Belgų fronte buvo tikrai artilerijos mūšių.

Italų fronte. Alpių apylinkėje nuo Tonalės lig Feltų augštumos buvo smarkių artilerijos šaudymų.

Izonco srityje praėjusią dieną buvo smarkių mūšių; italų pėstininkai darė puolimų ir pasislinko priešakin Romboro apylinkėje ir augštumoje ties Liuciniku.

Po smarkaus artilerijos šaudymo priešininkas į pietų rytus nuo San-Martino-del-Karso puolė apkasus, kuriuos italai buvo iš jų atėmę, bet buvo atmuštas. Vienok vėliau italams reikėjo palikti tuos apkasus, kad išvengus didelių nuostolių, nes austrai pradėjo smarkiai šaudyti visokio dydžio armotomis. Užpuolus vienus priešininkų apkasus paimta apie 30 belaisvių, tarp jų 3 aficeriai.

Kolonijose. Vasario 28 d. anglų pėstininkai, užpuolę turkų apkasus Tigrio paupyje, daug turkų išmušė ir, paėmę belaisvių 50 kareivių ir 2 aficerių, sugrįžo į savo apkasus.

Generolas Smetsas praneša, kad rytų Afrikoje anglai, užėmę Mošę, eina Arušos linkui, kad ši apylinkė esanti vokiečių evakuota. Anglai paėmė Solumą, priešininkas silpnai gynės. Šarvuoti anglų automobiliai ir raitininkai, vydamiesi priešininką, atėmė iš jo 9 kulkosvaidžius ir apie 28 žmones belaisvių (tarp jų tris aficerius).

Prof. A. Isajevo paskaita.

Vasario 24 d. Lietuvių Draugijos del karo nukentėjusiems šelpti naujai prof. A. Isajevas skaitė lekciją tema: „Sunaikinimas ir atgimimas“.

Pirmoje lekcijos dalyje prelegentas nurodė į Rusų pakraščius sunaikinimą ir jų nuostolius.

Karas atnešęs daug nelaimių ir nuostolių,—sunaikinta žemių plotai, sutrukdyta pramonės plėtojimas, sustabdyta užsienių prekyba, valstybė įvesta į didžiausias skolas.

Nuo pat karo pradžios pradėjus kilti brangumas ir jau pabaigoje 1915 metų pasiekęs augščiausio laipsnio. Pradėjus plaukti pabėgėliams butai taip pat pabrangę. Brangumas sunkiai spaudžias ne tik mažturčius, bet ir vidurinės klasės žmones. Tikėtai tie nejaucia brangumo, kurie ką nors parduoda ar kariuomenei, ar ramiems gyventojams. Didžiausi pabėgėlių būriai ėjo gilyn į Rusus, palikę savo turta, savo užgyventas vietas. Per Charkovą perėję 700,000 žmonių, per Kievą—113,000 žm. į Rusų rytus keliavo 114,000 žm. ir tik nedideliame Gomelio mieste dabar esą apie 100,000 gyventojų. Statistikos žiniomis 195,000 žmonių negalėję rasti darbo.

Visa tat būtų niekis, jeigu esą nebūtų sunaikinta šalis. Lietuvoje, Vilkaviškio apskrityje, Suvalkų gub. praėjusiais metais jau buvo sunaikinta 9,600 gyventojų: 18% — sudeginta, 79% sugriauta, 3% — nukentėjo ir tik maža dalis išlikusi sveika. Jeigu nuostolių esą už 20 milijardų rublių, tai tikrai vienoje Lietuvoje esą padaryta už 4 milijardus 400 milijonų rublių. Taip pat daug esą sunaikinta visokių pramonės įstaigų, jeigu jos ir buvo evakuotos tolyh į Rusus, tai ir be nuostolių neapsieję.

Kas metus vis didyn einas Rusų deficitas. Dabar esą apie 18 milijardų su milijonais rublių deficito, del to ir rublis puolęs iki mažiausiai kainai. Prieš karą vienas frankas kainavęs 37½ kap., dabar už tą patį franką reikią mokėti 52 kapeikas.

Daug esą buvo rašyta apie karą,—kad jau išėjęs iš „mados“, kad atminimai apie karą liksią tikrai pasakose, o po viso šito atsirandą kulkosvaidžiai, didžiausios armotos.

Vienok kada nors karas baigsis, žmonės vėl turėsia stvertis darbo, kaip ir pirmiau, gal dar didesniu noru, energija. Nelaimės stiprią žmogų, duoda jam daugiau energijos. Rusija esanti plati; turtai jos dar esą neiširti. Pramonė galinti greitai plėtotis, tik reikią nenuleisti rankų, o stvertis darbo. Ideals esąs sugriautas, bet ar reikią jo atsisakyti, atimnus, kiek moterys kariavo už teisių lygybę. Tikėtai kiekvienas pilietis, nežiūrint jo tikybės ir tautos, privalas turėti visas teises, tuomet tik būsiąs pasiektas idealas.

Maisto reikalas Lietuvoje ir Lenkuose.

„Nordd. Allg. Ztg.“ šit ką rašo.

Belgų šelpimo komiteto atstovas Vitnejus ir Rokfelerio fondo Valkotas, vokiečių vyriausybės leistu, tyrinėjo Rusų šalių, vokiečių užimtų, ūkio stovį. Vyriausybės padedomai, juodu galėjo šen ir ten nuvažiuoti, buvusiu Kobrine, Lietuvių Brastoje, Varšuvoje ir kituose miestuose. Turėjusiu progos suėiti su žmonėmis ir kalbėjusiusi su jais, nė kiek kariuomenės administracijos nekontroliuojami. Tad apie judviejų tyrinėjimo išvadas reikią spręsti, kad jos visiškai tikros.

Aplankytųjų vietų žmonių padėjimas esąs labai sunkus. Lenkų prekyba beveik sustojusi, kadangi tūkstančiai pabriku ir dirbtuvių labai nukentėję dėl kovų. Duonos dalykai irgi blogi esą, nes laukai ne mažiau nukentėję, kaip ir visa kita. Delei to žmonių didžiūma tegalinti gyventi tik visuomenės šelpiamas arba Vokios vyriausybės laikoma. Aišku esą, kad tokios pagalbos būdo reikalaujant tik didelis vargas. Užvis geriausia, kad Lenkų ir Lietuvos šelpimas sutvarkytas būtų taip, kaip jau senai yra Belgijoje ir Prancūzų šiaurės rytuose. Amerikos atstovų išmanymu, tam reikia kas mėnuo maž daug milijardo dolerių.

Vokios vyriausybė sutiko tik tą sąlygą, kad visi užimtas vietas vežami maisto daiktai būtų dalijami tikrai pašalpos reikalingiesiems. Amerikos tuodu atstovų turėsią atsidėję to žiūrėti.

J. J.

LAIŠKAS REDAKCIJAI.

Gerbiamoji Redakcija

Neatsisakykit atspauzdinti šį mūsų laišką:

„L. Balso“ № 16 atspauzdintas p. Kl. Skabeikos paaiškinimas (jeigu taip galima jį pavadinti) „Keli žodžiai dėl Dorpatų Skyriaus apyskaitos“, kuriame užgaunama „Dorpatų Lietuvių Studentų Draugija“. Taigi, irgi „ne dėl polemikos, bet teisybės vardan“, laikome reikalingu tarti ir savąjį žodį.

P. Kl. Skabeika tvirtina, būk mūsų Dr-jos nariai „pasisavinę“ gaunamus iš L. K. Tatjanos Komiteto 800 rub. Iš kur p. Skabeika ištraukė tokį keistą tvirtinimą? Kad minėti 800 rb. priguli „D. L. S. D.“, bet ne p. Skabeikai ar kam kitam, gali paliudyti tas prašymas, kuris buvo įteiktas D. K. Tatjanos Komitetui, prašant minėtos pašalpos; antra gi, visi mūsų Dr-jos susirašinėjimai su D. K. Tatjanos Komitetu. Reikalui atsitikus, galime išrodyti šiuos mūsų tvirtinimus dokumentais.

Su pagarba
Pirmininkas Vyt. Juškys.
Sekretorius V. Tekorus.

Dorpatas,
29.II.16.

PAAIŠKINIMAS.

Mano „keistam tvirtinimui“ gal užteks ir šito.

Tatjanos Komiteto priimta šelpti ne atskiros kurios studentų draugijos, bet apskritai moksleiviai: taip šelpia čia petrapiliečius, taip šelpia Dorpatie lenkus, taip skyrė ir dorpatiečiams lietuviams. Tatjanos Komitetas, sužinojęs, kad šelpiami vien tik Draugijos nariai, ar nebuvo atsisakęs jai duoti pašalpos? Rodos, ir „dokumentą“ tam tikrą turite? Kas buvo toliau, man išvažiavus iš Dorpatų, sunku žinoti. Dabar gi sužinojau iš pasiųstojo Lietuvių Suvažiavimą Draugijos atstovo, kad Draugija siuntusį į Petrapilį savo delegatą šelpimo reikais. Taigi tikiu ją dabar gaunant pašalpos vien savo nariams.

Kl. Skabeika.

Redak. prierašas. Šiais paaiškinimais baigiame pradėtą ginčą.

Pranešimai.

„Lietuvos ūkio bei trobesių atitaisymo Sekcijos“ prie L. Dr. Centralinio Komiteto. Vykinamoji Komisija kviečia technikus, monterius, dirbtuvių meisterius, specialijų technikus mokyklų moksleivius, inžinierius, architektus ir dailininkus, o taip pat agronomus ir gamtininkus, atsilankyti susirinkime sekmadienį kovo 6 d.

11 val. rytą Liet. Kursų salėje (Baskovo skersg. 29, b. 4.).

Inžinieriai:

Jonas Galinis,
Vytautas Mošinskis,
Adolfas Sruoga,
Jeronimas Šliogeris,
Petrapilis,
kovo 3 d, 1916 m.

Lietuviams moksleiviams rekolekcijos. Lietuvių mokslus einančiai abiejų lyčių jaunuomenei metinės gavėnios rekolekcijos bus Katedros bažnyčioje (1 rota, № 11) šiomis dienomis:

Kovo 13 d. 4 val. po pietų; kovo 14 d. nuo 9½ lig 11 ryto ir nuo 4 lig 5 vak.; kovo 15 d. nuo 9½ lig 11 ryto ir nuo 4 v. lig 5 val. vak. Tą pat dieną prasideda ir išpažintis. Kovo 16 d. nuo 9½ val. lig 10½ v. ryto.

Lietuvių mokslus einančioji jaunuomenė kvėčiama kuodaugiausia apsilankyti.

Kun. prof. Reklaičio paskaita. Kovo 13 d. 8 val. vakarą Tenišovo mokyklos salėje (Mochovaja 33) bus kun. prof. Reklaičio paskaita lietuvių kalba apie senovės Rymą. Ilustruojama bus nykstamais paveikslais. Biletų galima gauti: Petrogr. naber. 30; 1 rot. № 18, b. 3 pas p. Stanelytę, prie šv. Kotrynos bažnyčios zokrastijoje.

Redakcijos atsakai.

K. Prijaigauskiui. Tamstos eilutės „Kareivio linkėjimai“ gavome. Ačiū. Bet „Liet. Balse“ nedėsimė.

Redaktorius-Leidejas Martynas Yčas.

Barbora Petkaitė, iš Šiaulių m., Kauno gub., ieškau seserų Janos ir Onos. Adresas: Petrograd, Kreest. oser., Morskoy pros. № 5, kv. 4. 227 2

Uršulė JANUŠKAIČIOTĖ Šeškų sod., Penavo vals., Panevėžio apskr., Kauno gub. ieškau sesers Veronikos, giminių ir pažįstamų. Adresas: Petrograd, Lermontovskij pr. 17, kv. 3. 230 1

Jurgis DARGIS ieškau tėvų Andriaus 74 m., Onos 67 m. iš Skriaudžių ir uošvio Juozo Deltuvos 69 m. iš Patašinės, visi Suv. gub., Marijamp. apskr. Kas žino jų adresą, prašau pranešti: Har'kov, st. H. Bavarija. 224 4

Feliksas RULIS, Vabalninkų kaimo, Cedabravo parap., Šiaulių apskr., Kauno gub., noriu susirašinėti su giminėmis ir pažįstamais. Adresas: Petrograd, Bassejnaja 42. 226 1

Juozas SKVIRECKIS iš Aimuliškio. Pušaloto par., Panevėžio apskr., Kauno gub., ieškau motinos Jadvygos Skvireckienės ir giminių. Be to, turiu reiką ir ieškau šių giminių: tetulėno ir tetulės Svilių, brolių Justino, kareivio Jono Svilių, seselių—Onos ir Anelės Svilių ir Nastazijos Sviliukės-Stapunaitienės. Brangūs Giminaičiai, Drauge. Draugės ir Pažįstami atsiliepkite! Mano adresas: Petrograd, Wyb. stor., Serdobolskaja ul. № 36, kv. 8. I. Skvireckij. 223 1

Kazys Vaičis, ieškau giminių iš Veliuonos vals., Kalvių kaimo, Kauno apskr. Adresas: Petrograd, Baskov per. 29. Informacijos Biurui. 232 1

Kazimieras LASYS Liepojos policistas ieškau savo tėvų, brolio Serapino ir visų giminių ir pažįstamų iš Kurklių val. ir iš Liepojos. Adresas: Dvinsk, m. Gryba, v. kancelarijo Ilutskago uždango начальника, стражнику Казимиру Ласису, 164 1

Kareivis JUOZAS DUNDA ieškau tėvo Stasio Dundos su šeimyna; žinantieji praneškite. Тула, 77 батальонъ учебная команда. I. Дундо. 246 1

Ieškau savo vyro Kazimiero MENDELIO 37 met. iš Kauno gub., Šiaulių apskr., Kužių miest. Kas žino, prašau pranešti adresu: Тула, Литовский Комитетъ, Востанция Мендель. 247 1

Juozas ČEPLIEJUS ieškau brolio Pranciškaus Čepiejaus ir sesers Anelės, Kauno gub. ir apskr., Betygalos parap. Kas žino, praneškite adresu: Тула, имъше Медвенка Утена. 248 2

Marijona Levonienė, Kauno gub., Šiaulių ap., Krukių vals., ieškau savo vyro Jono Levono 43 metų. Žinantieji malonėkite pranešti. Adresas: Тула, Миллионная ул. № 3. 243 1

Aleksandras BRIEDIKIS (melninkas) Gaidų sod., Liolių parap., Raseinių aps., ieškau Karolio Briedikio ir pažįstamų kareivių. 234 2

ONA KAZIMIERAITĖ iš Pagasto Bukaičių val., Kuršo gub. ieškau savo tėvo, sesers Pranciškos, giminių ir pažįstamų. Adresas: Петроградъ, Лермонтовскій пр. 17, кв. 3. 229 1

Jonas Bagdavičius, Dabravos kaimo, Panemunės-Pažiaslės val., Marijamp. ap., prašo giminių ir pažįstamų atsiliepti. Adresas: Саратовъ, Александровская 4/88. Литовский Комитетъ. Stud. St. ZIENIUS iš Makvickų kaimo, Balbieriškio val., Marijampol. apskr. Prašo giminių ir pažįstamų atsiliepti. Adresas: Саратовъ, Волова 33—1. 236 1

Ant. ČERKELIUNAS ieškau brolio Justino Čerkeliūno Pušaloto par. Panevėžio apskr. Kas žino prašau pranešti. Петроградъ, Лѣсной Институтъ А. Черкелюнасу. 261 4

Baltramiejus BITIS, ieškau Izaobelės Urbonienės ir jos vyro Ignaco tarnaujancio kariuomenėje ir pažįstamų Titavieniškų. Adresas: Екатеринбургъ, аптека Давидовича, Б. Битисъ. 258 1

Jonas PUPKUS prašau giminių ir pažįstamų atsiliepti. Adresas: поч. ст. Кадиевка. Екат. губ., 1-ый Бенгальный заводъ. 212 1

MARIJONA PIPIRAITĖ, Kauno gub., Panev. apskr., Prodin-Pamušio dvaro, ieškau savo tėvelių, seselės Barbaros ir brolio Leonardo Pipirų. Prašau atsiliepti: Рѣжиза, Вят. губ., имѣние Тавнаги, поч. шикъ 24. Марія Пиперь. 114 1

Jonas GAIRUTIS, Paškonų Lydokių parapijos (gyvenęs Rygoje) ieškau brolių, sesers ir švogerkos. Atsiliepkite! Тверь, Р.-Католический костелъ. 181 2

Ieva Abromavičienė, Petronėlė Smalskytė ir Anelė Marcinkaitytė, visos iš Suv. gub., Balbieriškio vals. gyvename Tuloje, Kijevskaja zastava, II projezd, dom Dobrodelskago № 66. 251 1

Petronėlė Skinkienė ieškau savo vyro VINCO SKINKIO ir ANTANO SKINKIO. Adresas: Першайская дер., Минскаго уѣзда и губ., Петронеля Скик-ниъ. 241 4

Mikas Mickevičius ieškau kunigo gimines J. Skinkio. Adresas: дер. Янушкевичи, Першайской вол., Минскаго уѣзда, МИХАИЛУ МИЦКЕВИЧУ. 3

Priruošiau didelį tautiskų velykinių atvirukų rinkinį.

Adresas: Москва, Покровка, Десятный пер. д. 8, кв. 18. Анна Витков-ской. 255 2

Leonas GIEDRAITIS (gyv. Liepojoje Paviljono g. № 15) Kauno gub., Telšių apskr., Skuodo val., Lenkimų par. apsigyvenau Petrapilyje, Свѣтло пер. 6, кв. 9. Giminių ir pažįstamų prašau atsiliepti. 159 1

Konst. ŠERNAS, Miniškių vienasėdžio, Biržų val. ieško saviškių. Kas žino, prašau pranešti adresu: Литовский Комитетъ, Русина № 34. Кострома. 254 2

Petras DARAŠKEVIČIUS iš Paškiečių kaimo, Pakruojaus vals., Kauno gub., ieškau savo motinos, sesers Marijonos ir pažįstamų. Adresas: Петроградъ, 4 rota № 6—8. 290—2

Juozas MORKUNAS iš Pumpėnų m., Kauno gub. ieškau pažįstamų. Петроградъ, 4-я rota № 6, кв. 8. 291—2

Antanas PETKEVIČĖ, Petrašūnų kaim., Pakruojaus val., Kauno gub., ieškau savo žmonos, dukters ir tėvo Петроградъ, Пески, Малая Болотная ул. д. 11, кв. 10. 292—2

Juozas PALIOKAS, ieškau Juozo Stonio ir Stasio Juozaičio Kauno gub., Kuršėnų parap., Pakandžių vienasėdžio. Петроградъ, Б. Сампониовскій пр., д. 19, кв. 70. 293—1

Elzbieta PILYPAVICAITĖ iš Papiolio parap., Zarasų apskr. ieškau savo motinėles ir seselių. Петроградъ, Вишенберская ул. 18, кв. 50. 294—1

Kazys BAGDONAS iš Liaudiškio sod., Radviliškio val. ieškau savo tėvelių, giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Серпуховская ул. д. 43, кв. 60. 294—2

Tadeušas ŠIMKUS kareivis ieškau brolio Kazimiero ir pažįstamų. Adresas: Полевая почта № 22, Корпусный продовольственный транспортъ, 4 взводъ. 284—1

Klementina Šapaitė iš Kiburių vals. ir sod., Panevėžio apskr., ieškau savo brolio Juozo, gyvenancio Amerikoje Chicagoje. Kas žino, prašau pranešti: Petrapilis, Petrogradskaja naberež. 30—1. 286—1

Petras KAVALIAUSKIS, Pašvitičio m., Kauno g. ieškau savo žmonos Teresės ir dukters Teodoros. Atsiliepkite adresu: Москва, Село Богородское, Лѣсной проѣздъ, д. 50, кв. 2. 2—4

Antanas VITKAUSKAS iš Pasvalio prašau atsiliepti visų pažįstamų, draugų ir pabėgėlių. Adresas: Петроградъ, Песочная ул. 29, кв. 19. 286—2

Visų, kurie surado per laikraščių skelbimus savo šeimynas, gimines, pažįstamus ir draugus, prašoma pranešti jų adresus Centraliniam Liet. Komiteto Inform. ir Registr. Biurui: Петроградъ, Басков пер. 29, кв. 2.

Juozas MAKUTĖNAS, Ona MAKUTĖNIENĖ ir jų duktė Ona 7 metų Kauno gub., Zarasų apskr., Rokiškio val. ieško sūnaus Kastantino Makutėno. Adresas: Тула, Литовский Комитетъ. 241 1

Kas nori gauti darbo

tegu kreipiasi Petrapilio Komiteto Darbo biuran

11 rota, n. 15/50, b. 28. Tel. 210-74. Biuro vedėjas A. Busilas. 3